

idari düzen içinde sözleşme konusu ürünler, teslim alındıktan sonra, ayıplı olup olmadığı, eksik iş bulunup bulunmadığı; yanlar arasındaki sözleşme ve yasa hükümlerine uygun olarak imal edilip edilmediği ve sonuç da kabul edilip edilemeyeceğinin muayene komisyonunca incelenip karara bağlanması ve ayniyet tesellüm belgelerinin düzenlenmesinden sonra iş bedelinin ödenmesi işlemine geçilmesi

Karar Veren Mahkeme: Yargıtay 15. HD.

Karar Tarihi:26.02.2008

Karar Sayısı: E.2007/1581, K.2008/1201

Olay Özeti Karar ve Sonuç:

Davalılardan Ali Rıza K..., teslim almaya yetkili ayniyet

saymanıdır. Yüklenci şirket tarafından I. cilt kitaptan 1800 adet teslim edildiği halde (10.000) adet kitapların tamamının teslim alındığını gösterir "ayniyat tesellüm makbuzunu" düzenlenmiştir. Davalılar Beyhan Ş..., Hülya G..., M.Kemal Ö... muayene komisyonunun oluşturarak, teslim edilmemiş olduğu halde, teslim aşamasında muayenesinin yapıldığına ilişkin gerçek dışı muayene raporları düzenlemişlerdir. Davalı Ali Osman G..., mal teslim alınmış muayene işlemleri yapılmış gibi gerçek durumu bildiği halde tahakkuk müzekkerelerini ve verile emirlerini düzenleyerek, davalı şirketin hakedişlerini bütçe emanetine almıştır. Oysa, idari düzen içinde sözleşme konusu kitaplar, teslim alındıktan sonra, ayıplı olup olmadığı, eksik iş bulunup bulunmadığı; yanlar arasındaki sözleşme ve yasa hükümlerine uygun olarak imal edilip edilmediği ve sonuç da kabul edilip edilemeyeceğinin muayene komisyonunca incelenip karara bağlanması ve ayniyet tesellüm belgelerinin düzenlenmesinden sonra iş bedelinin ödenmesi işlemine geçilmeliydi. Diğer yandan, Borçlar Kanunu'nun 364. maddesi gereğince, işin bedeli, sözleşmede aksi kararlaştırılmamış ise işin tesliminde ödenir. İmal edilen şey, parça parça teslim edildikçe, bedelin ödenmesi yanlarca kabul edilmemiş ise, her parçanın bedeli onun teslimi zamanında ödemek gerekir. Davalılarca işlemlerin yapıldığı zamanda yürürlükte bulunan 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 86. maddesi gereğince; muayene ve kabul komisyon veya heyetlerinin başkan ve üyeleri ile diğer ilgililer, görevlerini kanuni gereklere göre tarafsızlıkla yapmadıkları ve taraflardan birinin zararına yol açacak ihmal ve kusurlu hareketlerde bulduklarının tespiti halinde; tarafların bu yüzden uğradıkları zarar ve ziyan kendilerine ödettirilir. O halde, idare çalışanları davalıların yukarıda açıklanan eylem ve işlemleri hukuka aykırı bulunmaktadır.

Kitapların yüklenici tarafından idareye teslim edilmedikçe, muayene ve kabul işlemleriyle tahakkuk ve ödeme işlemlerinin yapılmaması gerektiği; normal olarak yapılması gereken işlemin bu olduğu bilindiği halde; davalıların gerçekleşen

işlemlerindeki tutum ve davranışlarının “ihmal” niteliğinde bulunduğu ve dolayısıyla “kusur” teşkil ettiği açıktır.

Davalı çalışanların, kusurlarıyla gerçekleştirdikleri haksız eylemleri sonucu, iş bedeli yüklenicinin kendisine ve alacaklılarına ödenmiştir. Bu sebeple de zararlı sonuç gerçekleşmiştir.

Açıklanan tüm bu sebeplerle, davalı gerçek kişilerin, Borçlar Kanunu'nun 41. maddesi hükmüne göre somut olayda sorumlulukları gerçekleşmiştir. Kabul edilebilir oranda bir teslimatın gerçekleşmemesine karşın, ödeneğin yeni yıla aktarılmasını önlemek için memur işlemleri, objektif ölçülerden ayrılmayı ve hakkaniyet gereği sübjektif bir değerlendirme yapılmasını haklı gösterebilir ise de; somut olayda böyle bir değerlendirme yapılmasına olanak yoktur. Varılan sonuç bu olunca da; dava konusu (19.322.924.800) TL'nin tüm davalılardan müteselsilen tahsiline karar verilmesi gerekirken; yazılı gerekçelerle davalı gerçek kişiler hakkındaki davanın tümünden reddine karar verilmesi doğru olmamış ve kararın bozulması gerekmiştir.